

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr Bélyegilleték minden beíratásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr. Félévre 3 „ — „ Évnegyedre 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt.
--	--	--------------------------------------	--	---

A szamosvölgyi vasut-társaság igazgató-ságának gyűlése.

DEÉS, 1881. május 9.

A szamosvölgyi vasut-társaság folyó havi igazgatósági gyűlésén jelen voltak: b. Bánffy Dezső elnök, Krémer Sámuel és Kovács Samu alelnökök, Nagy Béla a kormány képviselője, Placintár Dávid, dr. Gajzágó László, Fehérvári Károly, Voith Miklós jogtanácsos, Mutyán Ágoston, főmérnök Péterfi Zsigmond, továbbá Svaiczter Sándor, Róth Pál, Voith Gergely felügyelő bizottsági tagok és titkár Bovánkovics Gyula mint jegyző.

Az elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, olvastatott a felügyelő bizottságnak volt ideiglenes pénztárnok Bovánkovics Gyula működésére vonatkozó jelentése, melynek alapján a fölmentvény megadása határozati-lag kimondatott.

Olvastatott a múlt hóról szóló pénztári jelentés, melyszerint az összes bevétel volt: 40,630 frt 43 kr, a kiadás pedig 38,815 frt 77 kr és így e folyó hóra átjött pénztári egyenlegként 1814 frt 66 kr. Ezután beterjesztetett a folyamatban lévő építkezésekre vonatkozó műszaki jelentés, melyszerint a földmunka, hidépítés és a partvédmunkálatok az egész vonalon nagy erélylyel folytatódtak. A magas építmények közül föl- emlitjük, hogy a szamosújvári állomási épületek a befejezésnél állanak, a bonczidai és deési állomási épületek pedig e hó végeig fedél alatt lesznek. Fölhozza továbbá a jelentés, hogy ap-

ril hóban a folytonosan tartó esőzések és kedvezőtlen időjárás miatt az építési munkálatok előmenetele nagy mérvben akadályoztatott, s ugyanez tette lehetlenné a járhatlan utak következtében a hidak építésére szükséges cölöpök szállítását is. Az igazgatóság tagjai szomoruan hallák ezen jelentést, midőn maguk saját tapasztalatuk után tudják, hogy a munkálat minden igyekezet, kitartás s áldozatkészség mellett is, az elemek mostoha és ellenséges viszonyain anynyira hátráltatik. Továbbá a kavicsolási munkálatok gyorsabb létesítése érdekében az állam-vasuttól 12 kavicsolási kocsi lett kölcsön kérvé, melyből 5 darab már is vétetett.

A társulat jogügyi tanácsossa jelenti, hogy a kisajátítást Kérő határán teljesen bevégezte.

Beterjesztetik a folyó év június havi költség előirányzat, melyszerint több nemű építkezések, kisajátítás, üzleti berendezésekre, egyéb kiadásokra 25,000 frt folyósítatik.

Az alapszabályok értelmében megtartandó közgyűlés határ idejéül folyó évi június hó 26-ika tüzetett ki, mely d. e. 10 órakor a megyeháza nagytermében fog megtartatni. A napirend megállapítása után elhatározott a részvényeseknek a közgyűlésre egyenként meghívása, egyszersmind a pénz- és közlekedés ügyi miniszterek a meghívók felterjesztése mellett a közgyűlés megtartása felől külön értesíttetnek, valamint a közgyűlés megtartása a budapesti hivatalos lapban s e lapokban is közzé tenni határozatott,

melyre vonatkozó hirdetést lapunk közelebbi két száma hozta is.

Az alapítási oklevél értelmében azoknak, kik részvény díjokat teljesen befizették biztosított 8% kamat folyósított, azoknak pedig, kik csak egyes részleteket fizettek előre, az ily részletek után eső kamat, mint tőke törlés részvényük értékének törlesztésére javukra fog iratni.

Több folyó ügyek közt belett jelentve gr. Bethlen Pálnak igazgatói állásáról lemondása s végül az igazgató főmérnök felhatalmaztatott, hogy a pálya vonalon szükségelendő órákat beszerezze, melyek után a gyűlés bezáratott.

xxx.

A budapesti nászünnepek.

A nagyszerű fogadtatás és a sikerült fényes ki- világítás után f. hó 19-én az ünnepi pompában ékes kedő főváros fölött a legszebb tavaszi idő mosolygott s az utczákon hullámozott a vendégüljött vidékiek nagy száma. Ez nap délelőtti órái voltak a hivatalos tisztelgésre kitűzve s már jóval kilencz óra előtt megindultak a hosszú kocsisorok a várpa- lota felé, fényes uri fogatok gazdag egyenruhás inasokkal a bakon, a megyék, városok küldöttségei az illető törvényhatóság színeit viselő haj- dukkal és huszárokkal sat., a kocsikban pedig főpapok teljes ornatusban, főurak, megyei és vá- rosi küldöttségek tagjai mind diszmagyarban. Tíz óra volt, mire a küldöttségek mind együtt voltak a palotában. Négy teremben foglaltak ál- lást. Az egyik teremben a főváros küldöttsége gyűlt össze, a szomszéd teremben a főpapság, a nagy márványteremben mintegy nyolczvan megye és város küldöttei s végre egy külön teremben

A „SZOLNOK-DOBOKA“ tárczája.

A Rózsahegy tavaszi viránya.

— Vázlatok Deés város florájából. —

Irta: VERESS DEZSŐ.

(Folytatás.)

A márczius végén beállott pár napi esőzés és azután derült napok a hőmérséklet emelkedésével üdítőleg hatottak a növényzetre. Nem so- kára viritott árnyas helyeken a pettyezetett gálna (Pulmonaria officinalis) ugynevezett tüdővirág, eleinte vörös, aztán kék virággal, torok és mell- bajokban, rekettségben gyógyszerül használták, jelenleg mint a mellthea alkotó része; száraz napsütötte helyeken a tavaszi herics (Adonis ver- nalis) nálunk hegyi rózsának is nevezik, hegy- oldalon és a fennsík éjszakai helyein a tavaszi pimpó (Potentilla verna), ritkán a libatop (Poten- tilla anserina), apró sárga virágaival és az Ezüs- tös Pimpó (Potentilla argentea) a levél hátán molyhos fehéres pelyhekkal; gyakoribb a tavaszi Kankalin (Primula officinalis) citromsárga virágai

a karesu szár csucsán ékeskednek és távolról jól kivehetők. Az ajakos virágokat bőven képviseli a piros Tátkanaf (Lamium Purpureum) gyönyörű biborszínű virágaival uton-utfélen mindenütt nagy mennyiségben, igénytelen kis növény, levelei a csalánéhoz hasonlitanak; a méhek szívókájukkal gyakran felkeresik, nectárja végett. Ápril köze- pén a sirkertben porzott a rezgő Nyárfa (Populus tremula) bárkája, levelei kerekdedek, simák, s a leggyöngébb légmozdulatra is megrezzennek, innen a neve is; fája fehér, könnyű, lágy, a be- löle égetett szénből löpor és hamuzsir készíthető, nyers ágaiiban festanyag van, innen van a tégl- lák azur színe ha cserépetőbe teszik. A fekete Nyárfa (Populus nigra) a levelek felső lapja fé- nyes, sötétszínű, tompa fűrészfogas, rügy levelei közt nagymennyiségű illó olaj és zsiradék, mely- ből illatos hajkenőcs készíttetik. Ugyanott a szürke és hamvas Füz (Salix caprea és cinerea) előbbi kecskefüznek is nevezik, cserje állapotban, bok- rokban fordul elő, ágait barkaszentelésre is hasz- nálják, a köznép égiháboru alkalmával bárkáival füstöl; kertekben a jegénye Nyárfa (Populus pyramidalis) gula alakja imposans külsőt kölcsö- nöz, sugár magas termete miatt közkedveltségű. Negymennyiségben találhatók a fűtejfélek, uton- utfélen a közönséges Farkastej (Euphorbia cypa- rissias) ritkább a napsütötte dombokon, sárga,

messziről kivehető virágzattal egész nyáron át disziti a mezőt, régi orvosok hashajtó szer gya- nánt használták gyökerét, maga a növény mér- ges tejnedvet tartalmaz égvényes alkatrészekkel, néha szemölcsök égetésére használtatik, a bőrön vörös pontokat hagy hátra, használatától óva- kodni kell. Ápril derekán viritott a hegy aljában vízes nedves helyen, kevés példányban a mocsári Golyahir (Caltha palustris) arany vagy citrom- sárga színű virága 5 kerekded nagy szziromból áll, virágzásukkal térnek vissza a déli éghajlatról szárnyasaink. Kertekben viritott a császár korona (Fritillaria imperialis) harang idomu sárga-vörös virágai miatt mint disznővényt tenyésztik, hagy- más gyökerében mérges anyagot tartalmaz; szamosfelőli oldalon a cserjék közt a boglár kö- körsin (Anemone ranunculoides) és virnánecz Galamó (Isopyrum thalictroidea). Mindenütt az erdőreten a pongyola Pitypang (Leontodon taraxaci), csöves egy gombu szárán sárga virágjával, néhol oly gyakori, hogy a rét sárga színt, elvirágzás után pedig pehelynemű bóbítáival fehér színt nyer tőle, hengeres szára tejnemű nedvet tartal- maz, mely kesernyész ízt. Ápril végén a fák és cserjék is átlagosan lombzásnak indultak; a Rózsahegy alatti kertekben viritott az or- gona fa (Syringia vulgaris) vagy szelenczevirág helytelenül borostyánnak is nevezik; átlag csak

az akadémia s a tudományos és jótékony intézetek küldöttségei. A trónörökös-pár legelőször a főváros küldöttségét fogadta. A trónörökös többször kezet szorított a főpolgármesterrel, szívélyesen társalgott egyes tagokkal s örömét fejezte ki a fogadtatás nagyszerűsége, ugyszintén a kiváltság gyönyörű látványa fölött. Ezután a trónörökös-pár a horvát küldöttekhez fordult, kik szintén nyújtottak át ajándékot: horváth drágakövekkel diszitett fejéket. Innen a trónörökös pár a másik terembe lépett, hol a főpapság hódolatát fogadta. Ezalatt a trónteremben gróf Szapáry István és gróf Andrássy Sándor betürend szerint sorba állították a törvényhatóságok küldöttségeit. Itt foglalt helyet megyénk küldöttsége is főispánunk vezérlete alatt, melynek tagjai valának: alispán Szarvadi Pál, Floth Adólf, Fejérvári Károly, Balog József, Hatfaludi József, Placintár Dávid, Bárány Lukács plébános, Péterfi Dénes, Hirsch Adolf, Voith Miklós; a képviselők közül: gr. Teleki Domokos, Simó Lajos, gr. Bethlen András, Jakab Bogdán; s küldötteink sorában volt szerencsénk tisztelni Gajzágó Salamon országos főszámvevőszéki elnök ö nagyméltóságát is. A nagy terem szorongásig megtelt s a kik tíz óra után érkeztek, már alig fértek be. Ily nagy számmal s ily fényesen még talán egyszer sem volt az ország minden része képviselve a budai királyi palotában; szinte szemvakító volt a tömördek arany és drágakő a forgókon, boglárokon, mentekötőkön, melyek a fényes magyar diszruhákat ékíték. S midőn a betürend szerint megyénkre került a sor, a főispán üdvözölte a koronaörökös, s megyénk alispánja hódolat teljesen átnyújtotta a szárnysegédnek a megye által küldött disz albumot. A fogadtatás végeztével a küldöttségi tagok szállásukon átöltözve, a nemzeti casinóba siettek ebédre, hol gr. Teleki Domokos vendégei valának, az izléséről ismeretes házigazda felterítése a mily fényes, oly válogatott ételekkel vala gazdag, nem hiányzottak a lelkes felköszöntések se. A kedélyes ebéd hat órára véget ért, s már fél nyolcz órakor disz magyar ruhában a várpalotába sietett a küldöttség minden tagja. Budavárnak hajdani ősi fénye ez este mintegy visszasugárzani látszott a kir. palota termeiben. Látna a főurak aranyos diszt s számos mágnásnő gyöngyös, pruszlikos magyar öltözetét, a kalpagokat és gyémántokat, kardokat és mentéket: önkénytelenül visszagondoltunk arra az időre, midőn Mátyás király élt, „fenn lakozván a magas Budában.“ Általános volt az öröm és éljenzés, midőn a trónörökös-pár kilencz után megjelent. A főherczeg lovastábornoki ruhát viselt, Stefánia főherczegnő pedig magyaros derekat arany himzéssel s fején arany csipkés fejkötőt. vagy fél óráig tartott körutjuk, mialatt sok vendéggel beszéltek. Stefánia főherczegnőn látszott

május elején virít nálunk, fehér és ibolyaszínű virágváltozatokkal, jó illata miatt kerti növény gyanánt tenyésztik. Számos felőli oldalon a varjútövis Benge (*Rhamnus cathartica*) bogyóit festésre használják. Lombozott a pongyola Fanzár (*Lycium barbarum*), kertekben a vörös Ribiszke (*Ribes rubrum*) a vesszős fagyal (*Ligustrum vulgare*) jó illatu virágai később jelentkeznek, bogyóit festésre használják, a műbor készítése óta nagyban tenyésztik, nálunk a sétatéren szép cserjékben. Az egész ápril hóban tartott hűvös esős időjárás bénítólag hatott a virágzásra, annál kedvezőbb volt a május elsejével beköszöntött szép és meleg időjárás. Kertekben a fák nagyobb mértékben indultak lombzásnak és virágzásnak, a természet egész színpompáját feltárta; virítanak a meggyfa (*Cerasus acida*), közönséges alma és körtefa (*Pyrus communis* és *Pyrus malus*), a szilvafa (*Prunus domestica*) és diófa (*Juglans regia*) gyümölcseik ismereteseik, utóbbi tokját husos boríték fedi, melynek keserű nedvét festésre és gyógyszerül használják. Cserjék és füvek naponta újabb virágokat találunk. Az erdőháton virít a tavaszi Lednek (*Orobancha vernus*) szép példánya a pillangosoknak (*Papilionaceae*), virága piros violaszínű változattal; a kalapfü (*Petasites officinalis*) gyógyerejű növény és a bőrvény Meténg (*Vincetoxicum*) utóbbi alig egy pár példányban a fennsík

az öröm. Maga mondta, hogy napról napra jobban érzi magát. Megszerette a főváros szép fekvését, meglepte világvárosias színe, gyönyörködött a kiváltságban s azt mondta egy képviselőnek: „Remélem, hogy mi többször fogunk idejönni, már is egész otthon érzem magamat.“ A közszeretet hamar megalkotja az otthont annak, a kit tenyerén hord. Hogy a trónörökös kikkel és mit beszélt, arról pontosan számot adni nem igen lehet, annyival beszélt. Nemcsak a nagyurakat, szólította meg, hanem egyszerűbb vendégeket is. Megyénk küldöttségi tagjai közül beszélt Floth Adólf, Hatfaludi József, és Hirsch Adollyal s fél kettő után oszlottak és tért haza a küldöttség. 20-án ismerkedéseket és kirándulásokat tett a küldöttség. 21-én résztvettek a Budapest által rendezett nagyszerű polgári bálban. 22-én délelőtt a muzeum s több intézetek megtekintésével tölt el, s este a miniszterelnök báljában voltak, hol a házigazda a tagokat szívélyes kézszerítással fogadta, s ezek közt megyénk küldöttjeinek jutott az a kitüntetés, hogy mindnyájan erre hivatalosak valának. — A kormányelnök bálja, a trónörökös és neje tiszteletére rendezett ünnepélyek sorában fényes pontot képezett. A fölzászlózott palota erkélyei tele voltak rakva virággal. A lépcsőházban és előteremben izléssel összeállított, gyönyörű azaleák, pálmák s egyéb exotikus növények pompáztak. Az ujonnan parketezett diszteremben nyolcz kandeláberen, két nagy és hat kisebb csilláron vagy négyszáz gyertya égett, fényök ragyogva verődén vissza a márványfalakon. Az egyik (baloldali) szögletben a trónörökös-pár részére virággal diszitett emelvény volt készítve, rajta vörös damaszt selyemmel bevont pamlag és néhány támlásszék. A terem jobboldali (utczára eső) szögletében, szintén emelvényen, a Berkesék zenekarát helyezték el. A lépcsőzet aljában két, s fenn az utolsó lépcsőn ismét két huszár, a lépcsőzet többi részén pedig — megfelelő távolságban — sötét-kék frakba öltözött és a gombon a Tisza-család címerével ellátott hat inas állott. Az első teremben szintén több inas vette át a vendégek felsőöltönyeit. Még alig volt kilencz óra s már is mind egymásután robogtak a fogatok. Vagy hatszáz vendég volt hivatalos. A társaságban egyiránt képviselve volt az arisztokracia, a tudós, előkelőbb hivatalnoki, katonatiszti és papi világ, az irodalom és az országgyűlés, tekintet nélkül a képviselők pártállására, továbbá a kereskedői, ügyvédi, orvosi körök. A diszterembe a házigazda: Tisza Kálmán kormányelnök és ennek öccse: Tisza Lajos szegedi királyi biztos fogadták a vendégeket lekötélő szívélyességgel. A háziasszony, szül. Degenfeld Ilona grófnő a diszterem melletti szalonban szorított kezet ismerőseivel. Pontban tíz órakor érkezett meg a trón-

a sarkert oldalán a Repkény (*Glechoma hederacea*) mindenütt a Pásztorfáska (*Capsella Bursa Pastoris*), apró fehér virágai hosszúra nyúló fürtöt képeznek, termése táskaszerű alakú, háromszögű becéző, innen a neve is. Sarkertben, ugy kertenben valamint kis mennyiségben a fennsík: a háromszínű Ibolya (*Viola tricolor*) szabálytalan virágai ibolya, sárga és fehér színűek, műkertekben külön színben tenyésztik, válfaja a mezei Ibolya vagy Árvácska (*Viola arvensis*). A virágzó fák közül megemlítendők a Gyertyánfa (*Carpinus Betulus*), a sétatéren cserje alakban, a mezei Juharfa (*Acer campestre*) a szamosfelőli lejtőn cserje alakban; virágai ennek, valamint a Jávorfának (*Acer pseudoplatanus*) felnyúló bogernyőt képeznek és zöldszínűek, a fa nedve lombozáskor igen sok cukor anyagot tartalmaz; a Körösfű (*Fraxinus excelsior*) előbb virít, mint zöldül, 200—250 évig él, kérge hidegláz ellen, nedve rákfekélyek, kigyómarás és fogfájás ellen használtatik, most már kevésbé; babonás nép órvérfolyás alkalmával elégnék tartja, ha nyers ágát kezére szorítja, hogy a vérzés elálljon, szagos levelein élődnek a körösbogarak, vagy hólyaghúzó spanyol bogarak.

örökös-pár. Rudolf főherczeg magyar lovastábornoki ruhában vezette karján nejét: Stefánia főherczegnőt, ki ragyogott a gyémántoktól, a kedvességtől és ifjuság bájától. Arcán vidám öröm sugárzott s a legszívélyesb mosollyal üdvözlé a lépcső alján várakozott kormányelnököt, fenn pedig az előterem bejáratánál a kormányelnök nejét, s bájos leányukat és fiokat Tisza Istvánt. A vendégek hódolva hajoltak meg a belépő pár előtt s élénken éljeneztek. A tánc egy negyed tizenegyre kezdődött négyessel. Részt vett benne a magas pár is. A trónörökös Klotild főherczegnővel s vele szemben József főherczeg Stefánia főherczegnővel táncoltak. Tisza Lajos részesült a szerencsében, hogy a trónörökös nejével a második négyest táncolhatta. Az első keringőt pedig a trónörökös Tisza Paulával lejtette. A trónörökös-pár e bálon is a legkedvesebb benyomást hagyták maguk után. Midőn eltávoztak, azután is vidáman folyt a bál, melynek nővilága ép oly bájos, mint fényes volt. A háziasszony az egész társaságot barátságosan összetartó finom magyar szívélyességgel mindenkit megnyert. Másnap az ifju fenséges-pár eltávozott Budapestről.

101-ik jótékonycélú műkedvelői előadás.

DEÉS, 1881. májns 22.

Műkedvelőink jubiliaris diszelőadásuk után hosszas szünetelésüket megszakítva, a mai napon két-, bár ismert, de mindég érdekes darab előadásával léptek a közönség elé. Az első „Botcsinálta doktor“ Moliernek három felvonásos vígjátéka, mely eredeti typossából mintegy kivétkeztetve Somolki által énekes bohózatok alakban alkalmaztatott színre. Rigó Mátyás kicsapott iskolamestert a darab e czimszerepét Rónay Lajos, a műkedvelő tarsulat e sok oldalú tagja mind kül, mind belalkotásával a közönség nagy mulattatásával adta, a ki a megérdemlett tapsok mellett kihívásban is részesült, s nem vonta ezt meg a jól mulato közönség Rónay Lajosnétól se, ki mint Rebeka, neje találó naivságával emelte ki a darab komikus helyeit. Kászoni Jenő, Gere Mártonban egy oly földbirtokos alakját állítá előnkbe, melynek eredeti példányai korunk nivelirozó befolyása következtében naponként apadnak. Konstancia leánya szerepében Pap Matild a közönség élénk tapsai közt egy szép virágcsokorral is lett kitüntetve. A Gere szolgálatában levő két szolgát Boér és Haragos ropogós magyarsággal élethűn képviselték. Kislakit Kovács Domokos, a műkedvelő tarsulat ez új tagja teljes correct higgadsággal adá, s örömmel üdvözlőjük őt műkedvelőink koszorújában, biztos színpadi mozgása, érczes hangjáért a közönség már ez alkalommal is a tapsok közt kihívása által adá elismerésének bátorító tanuságát. S végül említjük meg azt, kit a közönség tapsaival az est első szereplői közé emelt, ki első fellépésével meghoditá a közönséget. Schön Etelka k. a., ki Panni szerepében a hetyke szakácsnőnek talált alakját tünteté föl, most pajkos magatartása, majd élénk szájaskodása idézé elő, az elismerésnek kiérdemlett tapsait, melyek közt első föllépésének sikere jelöl a nyert szingazdag virágcsokrot mi is előlegként nyújtjuk, azon szerepléseinek, melyeknek mai sikerült játéka után vágyódva nézünk a jövőben elébe. S ha megemlítjük, hogy a darab énekes része is szépen sikerült, a mai előadás második darabjára: „A miniszter előszobájában“ egy felvonásos dramolett bemutatására áttérhetünk. A miniszter szerepét Kovács Domokosburokrata pedántsággal hűn adá. Haragos János Jean komornokában egy példányát láttuk kiparodiázva azon modern uracsoknak, kik önteltségükben most egy divánon feszengve nyulnak el, majd lábogatva egy asztal szélen foglalnak helyet és még többször éretlen uraskodásokban nyílt és magán körökben térdre helyezett lábuk váltakozó emelésével tetszelgenek maguknak az illemszabályok nem kis rovására. A törvényészéki díjnak szerepét Knabe Farkast Kászoni Jenő teljesen hű alakjában tünteté föl az iroda e martirját, s ez annyira hű vala hang-

hangsúlyozásában is, hogy midőn a könnyen élethetős vágyától vezéreltetve, a muzsa fia a tantermet, a kereskedő ifju a comptoirt, az iparos műhelyét, s a birtokos az ősi telek fáradságos művelését oda hagyni készül, mintegy menekülőleg a komoly munka elől: hallva és látva ez alárendelt hivatalnoknak sorsát és helyzetét, lehetetlen, hogy föl ne költse a független életnek önérzetes előnyeit. S még föl említjük, hogy a nem nagy számu, de lelkes közönség emelkedett hangulatban hagyta el a szintermet.

id. Któ.

HAZAI HIREK.

— **A képviselőháznak** utóbb izgatott ülése volt. Ama törvényjavaslat került napirendre, mely szerint a képviselőválasztási ügyekben jövőre a királyi kuria bíraskodnék. Mielőtt a tárgyalás megkezdődött volna, felszólalt Baross Gábor és indítványozta, hogy a ház e javaslatot vegye le a napirendről, mert a háznak most már nincs ideje alapos tárgyalásra. Gróf Apponyi Albert elismerte a Baross érveinek alaposságát, de kárhoztatta a kormányt, hogy a javaslat tárgyalását ily későre hagyta; ez ugymond, felültetés és szóló kívánja a tárgyalást. Ezután fölállt Irányi Dániel s mindenek előtt azt kívánta, nyilatkozzék a kormány, mit tart a halasztási indítványról? E föl hívásra a kormányelnök visszaautasító mozdulatot tett, mire Irányi, a szélsőbal élénk tetszése közt mondá el, hogy tehát a kormány is pártolja az elhalasztást, azt akarja, hogy tovább folyjon a bor és pálinka, mely a kormány-párt bájitala. Tisza Kálmán erőiesen visszaautasítá a támadást, s mindenekelőtt azt, hogy ha valaki egy még végleg sehol el nem döntött kérdésben nincs egy véleményen Irányival, az mindjárt oly méltatlan és helytelen vádakkal állhasson elő, mintha csak annak volna hazája, ki az ő nézetében osztozik. A borra és pálinkára megjegyzé, hogy igen érdekes volna statisztikailag kimutatni, melyik párt érdekében foly előbb és több bor és pálinka s a még ennél is inkább demoralizáló részegítő beszédek. Egyébiránt a kormányelnök kijelenté, hogy ő egyénileg a kuriai bíraskodás hive s ünnepélyesen igéri, hogy a jövő országgyűlés első ülésszakának előterjeszti a javaslatot, ha a választások eredménye meghagyja a kormányon. Erre Csanády Sándor oda kiáltott: Isten őrizzen! s lett nagy derűtség, de még nagyobb lett a kacaj, mikor a miniszterelnök azzal vágott vissza, hogy a képviselő urnak ezt kívánni teljes joga van, épen úgy, mint a kormányelnöknek van joga kívánni hinni és remélni, hogy attól, miszerint Csanády legyen hivatta az ország ügyeit intézni, az uristen mentse meg ezt a szegény országot. Csanády aztán szerényen kijelenté, hogy ő efféle nem is vágyik. Végül még Szilágyi Dezső szólott az elhalasztás ellen, de egyuttal kijelentve, hogy ő elfogja vetni a javaslatot, mert elvileg ellenzi; Csernátorny Lajos pedig megfordítva, az elhalasztást pártolta, mert ő a javaslatban foglalt elv barátja, de épen ezért alapos tárgyalást kíván. A többség aztán elfogadta Baross indítványát, levette a javaslatot a napirendről.

VEGYESEK.

— **Olvasóinkat, kik előfizetési pénzzel vannak hatralékban, tisztelettel kérjük, hogy hatralékaikat kiegyenliteni sziveskedjenek.**

— **A Szolnok-Dobokamegyében** alakult kereseti adófelszólamlási bizottság működését f. hó 19-én megkezdette.

— **A vallás- és közokt. m. kir. miniszter** felhívta megyénk közig. bizottságát, hogy két oly tanító megjutalmazása végett tegyen jelentést, kik nem magyar ajku iskolában a magyar nyelv tanítása körül az 1880. évben legtöbb sikert mutattak fel. A miniszteri rendeletnek meg-

felelőleg a kir. tanfelügyelő meghallgatása után Imbuzán Jób n.-devecseri gör. keleti és Puskás Sándor dobokai gör. kath. néptanítók megjutalmazásra ajánlhatni határozattak. Egyuttal határozatott, hogy a lefolyt 1879/80. tanévben eszközölt eljárás szerint, a folyó 1880/81. tanévben a magyar nyelv sikeres tanítása által magát kitüntetendő nem magyar tannyelvű iskola 7 tanítója az erre szánt megyei alapból 25—25 frttal jutalmaztassék, mely jutalmazás modozatának meghatározásával, mint a tanítók megjelölésével főispán ő mlga bízott meg.

— **Kitüntetés.** Báró Bánffy Dezsőné szül. Kemény Mária bárónő ő méltóságának, mint a magyar országos segélyző nőegylet Szolnok-Dobokamegyei választmánya és Bethlenjárasi főkja elnökének az egylet körül szerzett kiváló érdemei elismeréséül szeretett királynénk Erzsébet ő felsége, mint ez egylet legfelsőbb védasszonya saját kezű aláírásával ellátott díszokmányt adományozott.

— **Szamosujvárt** a közelebbivizár elborította a sétatért, ily nagymérvű áradásra még a legkorosabb emberek se emlékeznek, a város alsó részében az ugynevezett Kandjában több ház lakhatlan lett, a károsult szegénysorsu családok rögtöni segélyzése tekintetéből a városi tanács kétszáz forintot utalványozott ki.

— **Albisi László** elhunyt Budapesten, 62 éves korában, az egykor közkedvességű, s még ma is sok volt tanítványainak hála emlékében elő deési kántor fia, s a kolozsvári színháznak sok éven át érdemes tagja. A boldogult egy volt városunk azon lelkes fiai közül, kik a negyvenes évek elején egy önmívelési kört alakítának, melynek vezére volt a már szintén elhalálozott s mint író és tanár ismeretes Fekete Mihály, melynek e lapok szerkesztője s még életben levő egy pár kortársa valának tagjai. Csak a szabadságharcz szakitá el egy időre a színésztől. Honvéd lett, az erdélyi vitéz hadseregben küzdött s később besorozták, Olaszországba viték. Onnan visszakerülve, ismét a színészetet szolgálta, de többé nem a régi erővel. Le is mondott a szereplésről s a nemzeti színháznál ügyelő lett. Korán elbetegesült, azonban a családi csapások, (kivált szép tehetségű lányának korai halála,) kedélyét is megtörték. Egy év előtt nyugdíjazták. Vizi betegség vetett véget életének. Béke poraira!

— **A király ő felsége** melegen elismerő levelet küldött le, melyben örömteljes érzületét fejezi ki a trónörökös-pár iránt fővárosunkban nyilvánult hódolat szívélyessége fölött.

— **Az országos női ipar kiállításra** felküldendő tárgyak f. évi július 1-ig a központi bizottságnál, az igénybe veendő térség meghatározásával bejelentendőek lévén, ennek eszközölése céljából tisztelettel fölkéretik a kiállítani kívánó hölgy közönség, méltóztassék bejelentéseit a Deés vidéki bizottság elnöke dr. Gajzágó Lászlóné urnő ő nagyságánál avagy alolirotnál legfőlebb június hó 15-ig megtenni. Bejelentési iver megkeresésre, szívesen rendelkezésére bocsáttatnak. Havas Gyula, titkár.

— **A jelenleg** Deés város birtokában levő Haller-féle, egykoron a Rákócziak tulajdonához tartozott házastelek, mellék épülete lerontása a keskeny Hiduteza kiszélesítése érdekében kezdetét vette, ez alkalommal egy befalazott ajtó homlokzata fölé helyezett, s most felfedezett faragott kődarabon latinul írva áll: „Rákóczi Ferencz erdély választott fejedelme 1705. 4. sept.”

— **A Nagy-Szamos** telt medrén a napokban nagy mennyiségű tutaj és deszka jött le a radnai havasokról, mely részben tovább szállított Szathmár felé, részben itt helyben eladatott, még pedig az eddigi árboz mértén igen magas árban.

— **A trónörökös** nászünnepélyén megyénk Budapesten mulatott főispánjának nevenapján a megyei tisztikar táviratilag fejezé ki: „őszinte üdvözlét és ragaszkodását.” Nemkülönben „Szamosujvár közönsége nevében helyettes polgármester Gopcsa Joachim táviratilag értesítette, hogy ő méltóságát névnapja alkalmával a legőszintébb ragaszkodással üdvözli.”

— **A szamosvölgyi vasut** egész vonalán,

daczára az építésre és földmunkára nem igen kedvező gyakori esőzésnek, teljes eréllyel foly a munkálat. A megrongált föltések már kijavítvák, a hidakhoz pedig a közelebbi szokatlan áradás következtében biztonság tekintetéből szükséges faanyagok részint már beszerézve, részint megrendelve, s így a pálya kövecsezése is közelebből újból főtuttatva munkálatba vétetik.

— **Friedman László** városunkban tudakozó- és zsákkölesönző intézetet nyitott. Ajánljuk az érdeklődők figyelmébe.

— **Az 1881.—84-ki országgyűlés,** hir szerint f. évi szeptember hó 24-kére hivatik egybe. — **Stefánia** főhercegnő gyöngékedése, mely miatt a prágai utazás egyelőre elmaradt, még Budapesten kezdődött s gyöngé torokbajból áll. Ennek következtében a trónörökös-pár csak a jövő hó közepe táján utazik Prágába. — **Szegeden** ez évben számos középület építését kezdik meg s a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel szavazta meg a közel félmilliónyi építési költséget. Építenek állandó színházat, leányiskolát, népiskolákat, kisdudóvó-intézeteket, kápolnákat sat.

— **Szent-István palástját** megnézte a trónörökös-pár, Stefánia hercegnő gyönyörködött a régi himzésekben s figyelmesen hallgatta a koronaörököt, kik e palást történeti multjáról adtak magyarázatokat. — **Br. Rothschild Alfonz** Párisból sürgönnyel üdözlé gr. Szapáry Gyula minisztert a rente-konverzió nagy sikeréért; a mint írják, az összes pénzpiacokon százhatvan millió helyett 3600 milliót irtak alá, vagyis az összeget huszonharmadfélszer jegyezték tul. — **A képviselőházban** tárgyalták és egyhangúlag elfogadták a budapest-pécsi vasutról szóló törvényjavaslatot; a főrendiházban Majláth György elnök jelenlést tett az országos küldöttségnek a trónörökös-pár által történt fogadásáról. — **A walesi** herceg budapesti időzése alatt több háta és kocsilovakat vásárolt s egy teljes magyar négyes fagatot is megrendelt sallangos szerszámmal s magyar kocsisal. — **Zágrábban** kedvezőtlen híreket beszélnek a határörvidék bekebelezése ügyéről. — **A három** császárszövetség fölleve nitését hireszteli egy angol lap s azt írja, hogy az osztrák-magyar, német és orosz uralkodók e végett találkozni fognak a nyáron. — **Gambetta** a franczia képviselőházban újra nagy diadalt aratott: keresztül vitte a megyénként való képviselőválasztásról szóló javaslatot. E rendszer, mely már kétszer volt érvényben Franciaországban, de eltöröltetett, abból áll, hogy nem egyes kerületekválasztanak képviselőket, hanem a megye összes választói szavaznak a megyéből küldendő valamennyi képviselőre. Ekkép a helyi befolyások elenyésznek. — **Oroszországból** folyton csak két ügyről: nihilisták elfogásáról és zsidóüldözésről érkeznek hírek. — **Rómából** jelentik, hogy a képviselőház feloszlátása elhatározott dolog volt. Azt sem tudni, ki lesz megbizva kormány alakításával. — **Dervis** pasának sikerült elfogni az albán liga legbefolyásosabb vezérét, Abdul bejt. — **A görög** határigazítás módozatait már megállapították s e szerint a porta az átengedendő területet hat részre osztva fogja egymás után kiüríteni, legelőször egy hó mulva, Larisszát. — **A franczia** nemzeti ünnepélyt július 14-én nagy pompával fogják megülni s franciaország minden községe küld képviselőt a Párisban tartandó főünnepélyre. — **Budavár** bevételének évfordulóját az elesett hősök sirjánál, a szokott kegyeletes módon ünnepelte meg az 1848/9-ki konvédség. — **A bécsi** arisztokracia ellen a bécsi lapok csipős észrevételeket közölnek londoni levelek alapján, melyek megemlítik, mily megütközést szült az angol felsőbb körökben, hogy a walesi herceg bécsi időzése alatt az osztrák főuri körök őt teljesen ignorálták. — **A koronázási** ünnepélyek Bukarestben, a viszonyokhoz képest, nagy pompa kifejtésével folytak, ünnepi menet vonult el a királyi pár előtt; mintegy ötven díszkocsi vett részt a menetben, a különböző iparágak és egyletek jelvényeivel. Volt egy magyar díszkocsi is, melyen Pannonia alakja és díszruhás magyarok voltak láthatók, kiket a bukaresti magyarság és egy zenekar a Rákóczi-induló hangjai közt kísért; a királyi pár tapsokkal fogadta a

magyarok csoportját s a közönség rokonszenven tüntette ki. — **A közös** hadügyminiszteriumban most a műszaki csapatok újjászervezésén tanácskoznak. — **A francia** képviselőház jóváhagyta a kormány és a tuniszi bej közt kötött szerződést. Konstantinápolyból pedig távirják, hogy a szultán visszavonta a bej letételét, mi helyt értesült, hogy Franciaország el van tökélve a bej megvédni. — **Berlinben** hétfőn írták alá a Németország és monarchiánk közt létrejött kereskedelmi szerződést. — **Garibaldi**, nyílt levelet intézett az olasz kormányhoz, melyet arra szólít fel, hogy ötvenezer főnyi hadsereget állítson fel Sziciliában; a francziák aligha megijednének tőle. — **Rudolf** trónörökös, budapesti időzése alkalmából a saját és a trónörökösne nevében kétezer frtot adományozott több budapesti szűkölködők részére. — **A királyi** őszkor, midőn az udvar hosszabb ideig fog Gödöllőn tartózkodni, újra meglátogatja hazánkat s részt fog venni a gödöllői vadászatokban. Innen valószínűleg lerándul Szegedre is, hogy ott az újjáépítés nagy munkálatait megtekintse. — **Kettvelt lord**, az angol alsóház tagja, ki a trónörökös-pár ittléte alatt fővárosunkban időzött, kétezer forintért diszmagyar ruhát vett: fehér ezüst brocat atillát ezüst zsinórral s korall-gombokkal, buzavirág szín selyem nadrágot, kék bársony mentét, aranyhimetű sárga csizmát, cobolyprémes kucsmát, korallal kirakott kardot, mentekötőt és sarkanyút. — **Versecen** galamb-tojás nagyságu jég esett, mely a vetésben, szőlőben s a házakban is jelentékeny kárt okozott. — **A képviselőházban** Irányi Dániel szólalt fel, hogy az igazságügyi bizottság utasítsa a polgári házasságról szóló javaslat mielőbbi tárgyalására; a ház azonban megnyugodott abban, hogy a bizottság úgy is elintézi mihelyt lehet. — **Az angol** felsőház ülésében lord Granville bejelenté, hogy a Görögország és a porta közti egyezményt aláírták. Ugyanekkor az alsóházban kijelenté a kormány, hogy Tripolisra vonatkozólag nem váltott leveleket Olaszországgal, arról pedig nincs tudomása, hogy Németország felajánlotta volna közbenjárását a porta és Franciaország közt kitört viszály kiegyenlítésére. — **Egy csári ukáz** jelent meg, mely az orosz társadalom újabb megnagyobbítását mondja ki: Turkesztán egy részét, az ukáz egyszerűen bekebelezi a kaukazusi katonai kormányzásába. Mikor az oroszok a turkesztáni hadjáratot megindították, az akkori kormányelnök: Beaconsfield tudni kívánta, mit akarnak s a pétervári kabinet azt felelte, hogy azok megbüntetik a rabló tekin ceket; most az oroszbarát Gladstone nyugodtan nézi, hogy Oroszország újra annektált egy tartományt Közép-Ázsiában. — **Kecskeméten** néhány nap óta két angol hittérítő időz s zsidókat akar megnyerni a protestáns hitnek. A „Talmud“-ból is bőven idéznek.

KÖZGAZDASZAT.

A szoptatos koczák tartása.

Az állattenyésztés leendő fölvirágoztatásában keressük és helyezzük a gazdaközönség mostoha anyagi helyzetének jobbra fordultát. Ma már áta-

lános a meggyőződés, hogy pusztán csak szemtermelés által a birtokos magát fen nem tarthatja, nemcsak a költséges termelés, hanem közlekedési viszonyaink terhes volta miatt. S ennek tudata és tapasztalata terelte a gazda figyelmét az állattenyésztésre. S maga az állam is ebbe készséggel tesz meg mindent.

Az igaz, hogy az állattenyésztés berendezése egy tőkét követel, melyet előteremteni főleg a kisebb birtokosoknak nagy feladat. De az apróbb állatok tartása is jelenleg sok előnnyel van egybekötve, s főleg a sertés tartás az, mely már egy idő óta jövedelmező és ha piacunkról a zsirnak és szalonnának Amerikából való behozatala, mint már tervben van kitiltatik, akkor bizonyosan ezeknek árában, miként már tapasztalható is tetemes emelkedés lesz.

Ezért mind a kisebb, úgy a nagyobb birtokosok saját jól felfogott érdekükben cselekesznek, ha fölkarolják a sertés a tenyésztést, s arra kellő gondot fordítanak. Egy pár koczát a kevésbé vagyonos gazda és beszerezhet, s hogy ez biztos jövedelem forása lehessen, szükséges a régi könnyen hagyás helyét, azoknak okszerű tenyésztése, s ez érdekből időszerűnek tartjuk: a szoptatós koczák tartására nézve némi utasítást adni, melynek tekintetbe vételével erőteljesebb malaczkokra tehetünk szert.

A szoptatós koczákat mindig olyképp kell takarmányozni, hogy a malaczkok sok és jó tejet szophassanak. Rendesen főtt burgonyát, répát, korpát és ezenkívül moslékot szoktak neki adni, ez azonban nem elégséges, mert ezen takarmányfélékben nincsenek meg azon anyagok, a melyek sok és jó tej képződésére szükségesek. Legcsekélyebb értékkel bírnak e tekintetben a burgonya, répa és a rozskorpa. Jó minőségű tej képzéséhez leginkább szükséges takarmányfélék: jó fű, here, lefőlözött tej, árpa, buza, vagy tengeri megdarálva vagy megfőzve, burgonyával, répával, sörtörkölyvel vagy szeszmoslékkal keverve. Savanyított takarmány azonban nem jó, ugyszintén kerülni kell a nagyobb mennyiségű sörtörköly vagy szeszmoslék etetését, e takarmányfélék után képződött tej igen könnyen hasmenést okoz a malaczkoknál. Borsó vagy a többi hüvelyesmagvak után sok és jó tej képződik ugyan, de nagyobb mennyiséget ezekből se szabad etetni, mert a tej igen is tápdus leend, a mi a malaczkok fejlődésére hátrányosan hathat.

A szoptatós állatokat igen bőségesen szintén nem szabad tartani, mert ekkor különösen az angol sertéseknél — a tej összetétele igen is koncentrálttá válhatik. Az igen sűrű tejtől a malaczkok eldögölhetnek.

Az ily tejjel tartott malaczkok sokszor egykét nap múlva többet nem szopnak, egész nyugodtan fekszenek vagy állnak és csakhamar eldöglenek. Más malaczkok az ily tejtől lesóványodnak, vagy elgyengülnek és minden különös kórtünet nélkül eldöglenek. A takarmányt minőségre és mennyiségre olyformán kell összeállítani, hogy a sertés le ne sóványodjék, a malaczkok pedig jól növekedjenek. Ha a takarmányt ily módon

helyesen állítottuk össze, azt változtatni nem szabad, mert e koczák egyenletes takarmányozásától függ a malaczkok növekedése.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

H i r d e t é s e k.

Hirdetmény.

Alólírt mint gróf Eszterházy István m.-láposi és mellék birtokai általános megbízottja és a sztojkai gyógyfürdő felügyelője és kezelője, van szerencsém a t. közönség becses tudomására juttatni, hogy a sztojkai fürdő helyiség, nemkülönben a vendégszobák is a kíváncsnak megfelelőleg kijavítottak és átalakítottak — és ezen általánosságban elismert

gyógyfürdő

a t. közönség használatára és rendelkezésére készen áll, — megnyitását

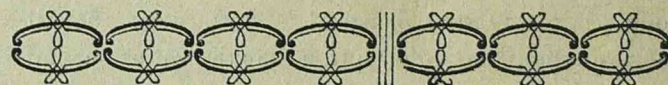
folyó évi június hó 5-ére

terveztem. Jó minőségű ételek és italokról, valamint az árak jutányos-sága és pontos kiszolgáltatásról kezkeskedem.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom.

Magyar-Lápos, 1881. május hó 19-dikén.

Mánász Vencel.

Egy 5 éves tenyész bival-bika

ELADÓ.

Értekezhetni Nagy-Debreken, utolsó posta Cs. Keresztur, Br. Bornemisza Károlynál.

FIGYELMEZTETÉS.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén az egyszersmind védjegyként a budapesti kereskedelmi és iparkamarául.

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl:

csúszos, szaggyatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak szomgyengesség, bénulások stb. stb. ellen. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényt elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztja, szagtalan lzt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer felhasználására is, a hajdegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak eltávolítására. **Ara egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.** Használati utasítás magyar vagy német nyelven bizománysaim névsorával ellátva, minden üveghez ingyen mellékeltek.

Kapható Deesen: DEMETER B., NICK F., EHREKAUF F., RÓTH P. és KISS JÁNOS kereskedésében.

BRÁZAY KÁLMÁN,
Budapest, 1V., Muzeum-körut 23. sz.

(1-3.)

Nyomatott „Demeter és Kiss” gyorsajtóján Deesen.

ELADÓ
egy jó karban lévő
zongora.
Tudakozódhatni a szerkesztőségénél.

